

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA W SZKOLE PODSTAWOWEJ - JĘZYK POLSKI

Wymagania edukacyjne

OCENIANIE TO:

- integralna część procesu nauczania
- proces gromadzenia informacji
- wspieranie szkolnej kariery uczniów
- podnoszenie motywacji uczniów do kształcenia się

PRZEDMIOTEM NAUCZANIA I OCENIANIA SĄ:

- wiadomości
- umiejętności
- postawa ucznia (aktywność, działanie, samodzielność, systematyczność)
- komunikowanie się

CELE OCENIANIA

OGÓLNY, który przyczynia się do nabycia następujących umiejętności (standardów nauczania):

- czytanie
- pisanie
- rozumienie
- korzystanie z informacji
- wykorzystanie wiedzy w praktyce

SZCZEGÓŁOWE

1. Ocenianie bieżące (wspomagające) ma na celu monitorowanie rozwoju ucznia, a w tym:
  - pomoc uczniowi w rozpatrywaniu i rozumieniu swoich słabych i mocnych stron oraz w ukierunkowaniu go do dalszej pracy,
  - przekazanie rodzicom (opiekunom) informacji o postępach ucznia,
  - przekazanie nauczycielowi informacji o efektywności jego nauczania, właściwym doborze materiałów, metod i sposobów nauczania
  - przygotowanie do egzaminów i sprawdzianów zewnętrznych (przez stosowanie oceniania kryterialnego)
2. Ocenianie okresowe ma:
  - przekazać uczniowi informację na temat jego postępów w nauce języka polskiego
  - dostarczyć nauczycielowi odpowiedzialnemu za następny etap nauki informacji na temat poziomu wiedzy i umiejętności ucznia
  - monitorować system szkolny
  - różnicować i klasyfikować uczniów

- pomóc nauczycielowi w ewaluacji i modyfikacji procesu nauczania przedmiotu

SKALA OCEN I POZIOMY WYMAGAŃ

OCENY uzyskane przez uczniów w ciągu roku szkolnego wyrażone są tradycyjną oceną szkolną:

- 1 – niedostateczny
- 2 – dopuszczający
- 3 – dostateczny
- 4 – dobry
- 5 – bardzo dobry
- 6 – celujący

POZIOMY WYMAGAŃ, które powinna uwzględniać taksonomia ocen:

- **Konieczne** (na ocenę dopuszczającą)
  - Obejmują treści:
    - bardzo łatwe (ale wykonane pod kierunkiem nauczyciela)
    - praktyczne, przydatne życiowo
    - niezbędne w dalszej edukacji - bazowe
- **Podstawowe** (na ocenę dostateczną)
  - Obejmują, oprócz wymagań koniecznych, treści :
    - najważniejsze w uczeniu się danego przedmiotu
    - łatwe dla ucznia nawet mało zdolnego
    - często powtarzające się w procesie nauczania
    - określone programem nauczania na poziomie nieprzekraczającym wymagań zawartych w podstawach programowych
    - proste, uniwersalne umiejętności z zakresu nauczania języka polskiego
- **Rozszerzające** (na ocenę dobrą)
  - Obejmują, oprócz wymagań podstawowych, treści:
    - umiarkowanie trudne
    - złożone, mniej przystępne niż zaliczone do wymagań podstawowych
    - częściowo rozszerzające podstawy przedmiotu
- **Dopełniające** (na ocenę bardzo dobrą)
  - Obejmują, oprócz wymagań rozszerzających, treści :
    - wymagające korzystania z różnych źródeł
    - umożliwiające rozwiązywanie problemów
    - pośrednio użyteczne w życiu pozaszkolnym
    - pozwalające łączyć wiedzę z różnych przedmiotów i dziedzin
- **Wykraczające** (na ocenę celującą)
  - Powinny, oprócz wymagań dopełniających, obejmować treści:
    - znacznie wykraczające poza program nauczania
    - wymagające znacznej samodzielności ucznia
    - wynikające z indywidualnych zainteresowań

INFORMACJE O POSTĘPACH UCZNIĄ gromadzi się:

- w dzienniku lekcyjnym
- w zeszytach przedmiotowych
- w teczkach prac uczniów (zawierających referaty, sprawdziany, testy, wypracowania, rysunki)

O postępach w nauce uczeń i jego rodzice informowani są w formie:

- oceny (stopnia szkolnego),
- oceny opisowej (recenzji prac),
- oceny ustnej (recenzji ustnej),
- pisemnej – o przewidywanej na koniec półrocza lub roku szkolnego ocenie niedostatecznej rodzice są powiadamiani przez nauczyciela lub wychowawcę na miesiąc przed klasyfikacją semestralną (końcoworoczną).

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCEN KLASYFIKACYJNYCH

Ocena celująca

Otrzymuje ją uczeń, który:

- osiągnął wszystkie standardy i określone nimi sprawności o charakterze polonistycznym oraz ma wiadomości i umiejętności wykraczające poza program nauczania
- systematycznie, rzetelnie i z dużym zaangażowaniem pracował podczas zajęć języka polskiego oraz w domu, przygotowując się do lekcji
- wykazuje aktywność i pomysłowość twórczą
- uczestniczy w zajęciach koła przedmiotowego
- poprawnie wykonywał większość prac dodatkowych zleczanych przez nauczyciela
- samodzielnie rozwiązywał problemy pojawiające się w edukacji polonistycznej
- brał udział w konkursach związanych z językiem polskim (różne etapy) i osiągał wysokie wyniki
- przyczynia się do podniesienia poziomu wiedzy i umiejętności innych uczniów poprzez działanie w grupach wsparcia uczniowskiego
- przejawia zainteresowanie przedmiotem i przedstawia zagadnienia w ciekawy sposób
- ma zasób leksykalny języka na poziomie ucznia gimnazjum
- w swoich wypowiedziach biegle posługuje się terminami językowymi i teoretycznoliterackimi oraz stosuje różnorodne konstrukcje składniowe

Ocena bardzo dobra

Otrzymuje ją uczeń, który:

- opanował treści i problemy objęte programem nauczania
- był systematyczny i samodzielny w pracy na lekcji i w domu
- cechował się aktywnością na zajęciach
- rozwiązywał zadania i problemy o znacznym stopniu trudności
- terminowo wywiązywał się z zobowiązań w stosunku do nauczyciela
- wykorzystuje znajomość materiału języka polskiego w nauce innych przedmiotów i życiu pozaszkolnym
- biegle posługuje się różnymi sposobami gromadzenia informacji (korzysta z różnych źródeł)
- pisze poprawnie pod względem ortograficznym
- na ogół nie popełnia błędów interpunkcyjnych
- formułuje teksty mówione i pisane różnej długości, poprawne językowo
- czyta poprawnie pod względem technicznym, stosując się do znaków interpunkcyjnych i świadomie modulując głos

Ocena dobra

Otrzymuje ją uczeń, który:

- był systematyczny, terminowo wywiązywał się z zadań
- bywał aktywny
- formułuje wypowiedzi pisemne i ustne, popełniając niewielką ilość błędów językowych
- na ogół nie popełnia błędów ortograficznych
- opanował umiejętności umiarkowanie trudne, złożone, mniej przystępne niż zaliczone do wymagań podstawowych
- ma dobrą znajomość treści i zagadnień materiału programowego
- samodzielnie rozwiązywał większość problemów literackich i językowych
- wykonywał nietypowe zadania praktyczne i teoretyczne

Ocena dostateczna

Otrzymuje ją uczeń, który:

- samodzielnie rozwiązywał problemy językowe i literackie o niewielkim poziomie trudności, łatwe dla ucznia nawet mało zdolnego
- opanował wiadomości i umiejętności na poziomie podstawowym, określonym przez podstawę programową
- stosował wiadomości w sytuacjach typowych
- przyswoił proste, uniwersalne umiejętności, często powtarzające się w procesie nauczania
- stosuje się do poznanych zasad ortograficznych, ale nie zna wyjątków i pisowni tradycyjnej
- czyta poprawnie pod względem technicznym
- rozumie tekst po cichej lekturze
- bywał nieprzygotowany do zajęć

Ocena dopuszczająca

Otrzymuje ją uczeń, który:

- nawet najprostsze zadania wykonywał przy pomocy nauczyciela lub innego ucznia
- opanował umiejętności praktyczne, przydatne życiowo
- przyswoił treści niezbędne w dalszej edukacji – bazowe
- ma niewielką znajomość treści i problemów materiału programowego
- słabo czyta pod względem technicznym, ale rozumie przeczytany tekst
- popełnia liczne błędy ortograficzne i interpunkcyjne
- zna kilka terminów literackich i gramatycznych, ale nie umie tej wiedzy wykorzystać
- w miarę systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy, ale nie zawsze odrabia prace domowe

Ocena niedostateczna

Otrzymuje ją uczeń, który:

- nie spełnia wymagań koniecznych
- nie potrafi wykonać najprostszych zadań nawet przy pomocy nauczyciela
- nie opanował bazowych sprawności językowych
- nie rokuje nadziei na uzupełnienie zaległości
- zaległości uniemożliwiają mu dalsze zdobywanie wiedzy z przedmiotu
- nie zna nawet małej części materiału przerabianego na lekcjach
- nie wykazuje chęci do nauki ani żadnej aktywności
- prowadzi zeszyt niesystematycznie albo wcale nie prowadzi zeszytu

- świadomie opuszcza prace klasowe, sprawdziany i ich poprawę
- nie przyswoił umiejętności przydatnych życiowo
- nie dysponuje wystarczającym zasobem leksykalnym

Ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym

Do oceniania bieżącego różnych form pisemnych nauczyciel posiada odrębne kryteria punktowe, o których uczniowie powiadamiani są systematycznie przy ocenie każdej pracy.

UWAGI KOŃCOWE

- Nauczyciel zaznaja ucniów z PSO na początku roku szkolnego oraz na bieżąco udostępnia ten dokument uczniom i rodzicom.
- Roczna ocena klasyfikacyjna obejmuje osiągnięcia uczniów w I i II półroczu(z naciskiem na II).
- **Ocena śródroczna i końcoworoczna nie jest średnią matematyczną ocen cząstkowych**
- Uczeń ma prawo przeanalizować ocenę otrzymaną z pracy pisemnej w dniu, w którym zostaje poinformowany o wynikach.
- Nauczyciel ma obowiązek, na prośbę ucznia lub rodzica (prawnego opiekuna), uzasadnić wystawioną ocenę.
- Rodzic w obecności nauczyciela ma prawo wglądu do prac pisemnych swojego dziecka.
- Brak odpowiednich materiałów potrzebnych na lekcję traktowany jest jako nieprzygotowanie do lekcji.
- Wszelkie plagiaty karane są oceną niedostateczną.
- Forma i sposób informowania o postępach i zagrożeniach uczniów jest zgodna z WSO.
- Kończoroczna ocena niedostateczna może być poprawiana zgodnie z WSO.
- Oceny cyfrowe (cząstkowe) mogą być uzupełniane przez znaki „+” i „-” (w celu stopniowania jakości pracy ucznia).
- Nauczyciel w dniu rozdawania sprawdzonych prac podaje do wiadomości uczniów skalę punktową, według której oceniany był sprawdzian (praca klasowa, wypracowanie itp.).
- Uczniowie nie mogą w zeszytach przedmiotowych pisać flamastrami i czerwonym długopisem (zastrzeżonym dla nauczyciela).
- W zeszycie przedmiotowym uczniowie mają obowiązek zapisywania numerów lekcji i dat na marginesie.

Nauczyciel dokonuje bieżącej analizy zaleceń Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej wobec uczniów z dysfunkcjami i dostosowuje do nich metody pracy. I tak:

U uczniów z dysgrafią rozwojową pomija się przy ocenie prac pisemnych nieczytelne pismo i wszelkie zaburzenia graficznego obrazu uczniowskiej pracy. U uczniów z dysleksją i dysortografią nie ocenia się przestawiania i gubienia liter, popełniania wszelkich błędów ortograficznych. Jednocześnie monitorowaniu poddane są próby, ćwiczenia i starania dziecka w tym względzie. Uczeń z wyżej wymienionymi

dysfunkcjami ma obowiązek kształcenia umiejętności budowania dłuższych form wypowiedzi pisemnej. Prace literackie oceniane są pod kątem stopnia wyczerpania materiału słownikowego, zgodności z tematem, a także znajomości i swobodnego stosowania słownictwa, nawet jeśli zapisane jest niepoprawnie. Ucznia obowiązuje znajomość zasad ortografii.